

L'ouye é lo troglo¹

Seutta y è la conta d'in drolo dé djouà capità a n'ouye é a in troglo. « Viyén coué dé no y è bon a volé at int'ou siel ? », di lo troglo. Dussù lo momèn l'ouye doun-e pa fèi a seutte parole ma a la fén, asette é pènsè : « Poro troglo, comèn té pènsè dé gagni. T'i lo pieu piquiot é lévet uzì qué lo Bon Guieu y avisse mandà dussù la tèra é mè sèi la rèina dou siel ».

Sondzèn a sè bague, l'ouye invre lé sèn grouse ale é cominse a volé. In piquioù tor dzu é pouè... su ! Souhtignaye é portaye mersi a l'er tsada dé l'apri midzor, monte su pé lé montagne. Mounta é rémounta, lé cohte di montagne couataye dé brénve é dé pesse, luchouavon lo poh a l'erba fréhtse, pouè i quiapèi é a la fén a la nèi biantse di guiassì. Lé miquio ou fon dé la val iron renque dé piquioudé maatse grize ou mitén dou ver di pra é dé l'ardzèn di ru.

Ma l'ouye n'ave jamì prou, voulave fare-ié-la ver a l'uzì. Fujave dé gran tor, tsertchouave d'atre corèn é alave to dé lon pieu su. Dé corèn pieu fredde é pieu rire iron malin-e a dominé é a tignì avó lé-z-ale lardze pé pa perdre-nèn gninca in piquioù so. Ma n'ave panco prou. Sé viave maque la color dou siel é lo solèi ire na lumire biantse sènsa tsalor.

Ire arévaye a in poèn ayòu y ave jamì arévà gninca can, dzovennetta, pyin-a dé forse é quièriouza, y ave alà contre lo Bon Guieu. Ma si cou éque, lo sèn orgouèi, n'ave panco prou é avó in grou sfors, l'ouye sé campe ver n'atra corèn fredde é rira comèn lo couis é... su !

Tot outor ire pa gnun fracah. L'ouye suntuchouave lo sèn coor baatre pé la fatéca é l'èa rira é sé catchouave la téhta ou mitén di piume di-z-ale pé rézisté quicca dé pieu. Y ave jamì montà parì at : « Va savì sé lo piquiot uzì mé viérat incora ? », pènsave l'ouye totta fyira ma, a si momèn, viren-se y a-ti pa suntù in piquiot « tchépi »? .

Ire lo piquiot uzì qué y ave catchoua-se dizó la sèn ala pé to lo tén. L'uzì ire tellamèn piquiot qué l'ouye y ave gninca acourzu-se dé si coor sènsa pis qué y ave porta-se apri. Lo troglo sé avéquie outor, fèi in piquioù saout é dit a l'ouye : « Dz'èi gagnà mè lo

lo gnalèi

Région Autonome
Vallée d'Aoste
Regione Autonoma
Valle d'Aosta

Assessorat de l'Éducation
et de la Culture
Assessorato Istruzione
e Cultura

¹ *Troglydye mignon*. Avó lé sèn 10 g dé pis lo troglo y è lo pieu piquiot uzì dé l'Oroppa apri lo *roitelet*. Y è solitéro é indipendèn é lé mahquio défèndon lo lor tère. Y è drolo qué, can arive l'ivéa, mimo sé son solitéro, tsertson la compagni di lor sèmbiabo pé passé la net insèmbio é rehtsoudé-se lé-z-ün contre lé-z-atre.

CHAMPDEPRAZ

djouà é èra, pé pyizì, porta-me dzu, perquè éque fèi tro fret ». Dépouì si dzor lé l'ouye y at ibià lo sén orgouèi é lo troglo, deut có *uzi di fret*, tsertse dé varì lo sén coor guiachà in partadzèn lo ni avó d'atre troglo int'i lon mis dé l'ivéa.

lo gnalèi

Région Autonome
Vallée d'Aoste
Regione Autonoma
Valle d'Aosta

Assessorat de l'Éducation
et de la Culture
Assessorato Istruzione
e Cultura

Tiré de :

Introd - récit oral recueilli et adapté par Daniel Fusinaz
Texte publié en 2009 dans « Tsandéprà informa » - Champdepraz
Collaborateur de Champdepraz pour la traduction : **Silvana Berger**
La transcription a été soignée par le Guichet Linguistique
Mise à jour de la graphie : octobre 2013